

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 25.09.2017 № 16)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ОХОПЛЕННЯ НАВЧАННЯМ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ"
1.03.00.02**

електронна пошта: O.Senik@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-33-45
керівник ДСС: Сенік О. О.

Київ – 2017

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	4
2.3. Своєчасність та пунктуальність	5
2.4. Доступність та зрозумілість.....	5
2.5. Послідовність та зіставність.....	6
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	7
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	7
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	7
3. Заключна частина.....	8

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Охоплення навчанням дітей шкільного віку" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06.2010 № 216.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Охоплення навчанням дітей шкільного віку" (далі – ДСС, спостереження) є отримання даних щодо охоплення навчанням дітей шкільного віку.

Спостереження було запроваджене у 2001 році для вирішення завдань щодо інформаційного забезпечення органів державної влади та управління для прийняття ними рішень, пов'язаних із забезпеченням здобуття дітьми шкільного віку обов'язкової загальної середньої освіти.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 1.03 "Освіта".

Спостереження базується на засадах законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про освіту", "Про загальну середню освіту", постанові Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 № 646 "Про затвердження Інструкції з обліку дітей і підлітків шкільного віку" та розпорядженні Кабінету Міністрів України "Про затвердження плану державних статистичних спостережень на 2017 рік".

Спостереження здійснюється на основі звіту за формою № 77-РВК (один раз на рік) "Звіт про кількість дітей шкільного віку" (далі – форма).

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є:

експрес-випуск "Охоплення навчанням дітей шкільного віку";

статистичний бюлетень "Загальноосвітні навчальні заклади України на початок навчального року".

Поширення інформації користувачам здійснюється з дотриманням вимог щодо конфіденційності даних.

На запити користувачів органи державної статистики надають наявну статистичну інформацію за результатами розробки спостереження у зведеному вигляді на паперових, електронних носіях, засобами зв'язку, шляхом безпосереднього виписування в порядку та на умовах, визначених Держстатом, а також відповідно до порядку доступу до публічної інформації.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками спостереження є:

- кількість дітей шкільного віку;
- кількість дітей, які не навчаються для здобуття повної загальної середньої освіти.

При проведенні ДСС використовують національні класифікатори, а саме: Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікацію організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ).

Показники спостереження узагальнюються по Україні в цілому й у розрізі регіонів.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Спостереження проводиться відповідно до Методологічних положень зі статистики освіти (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держкомстату від 09.11.2011 № 288 зі змінами, затвердженими наказом Держстату від 31.12.2015 № 377, і розміщених на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Освіта".

Згідно з Методологічними положеннями спостереження здійснюється на суцільній основі з річною періодичністю. Сукупністю одиниць ДСС є відділи (управління) освіти районних та міських державних адміністрацій. Формування цієї сукупності здійснюється на державному рівні. Джерелами інформації для формування сукупності є:

- перелік відділів (управлінь) освіти районних та міських державних адміністрацій, що звітували за формою № 77-РВК (один раз на рік) у попередньому звітному періоді;
- адміністративний реєстр районних (міських) державних адміністрацій;
- реєстр статистичних одиниць (РСО).

Одержані від респондентів первинні дані перевіряються на правильність та точність заповнення, здійснюється арифметичний і логічний контроль. У разі виявлення помилок дані опрацьовуються з респондентами та коригуються.

При проведенні державного статистичного спостереження за формою № 77-РВК (один раз на рік) методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

У випадках відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. Середній рівень невідповідей у 2016 році становив 6,2%. Аналіз причин неподання свідчить, що переважна більшість випадків неотримання інформації від респондентів пов'язана з виникненням надзвичайних та непереборних обставин.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному веб-сайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де вказані відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Оприлюднення статистичної інформації здійснюється в заплановані терміни.

Збір, обробка, аналіз і поширення даних щодо охоплення навчанням дітей шкільного віку здійснюються в такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
не пізніше 30 вересня після звітнього періоду	до 19 жовтня після звітнього періоду	до 10 листопада після звітнього періоду	21 листопада після звітнього періоду

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються в терміни, передбачені Законом України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) на офіційному веб-сайті Держстату. Так, експрес-випуск "Охоплення навчанням дітей шкільного віку" та статистичний бюлетень "Загальноосвітні навчальні заклади України на початок навчального року" розміщені на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у відповідних розділах "Експрес-випуски"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Освіта" та "Публікації"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Освіта". Ця інформація може надаватися користувачам в електронному вигляді на підставі їхніх запитів.

Більш детальну статистичну інформацію, наявну за цим спостереженням, можна отримати за запитами в установленому порядку.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;
телефон: (044) 287–33–45;
електронна пошта: O.Senik@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:
телефон: 287–06–72, факс 235–37–39;
електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння в часі або по регіонах, або за іншими сферами діяльності.

Концепція ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, формування сукупності одиниць спостереження, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, основні показники цього державного статистичного спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними попередніх обстежень як у цілому по Україні, так і в розрізі регіонів.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації спостереження щодо охоплення навчанням дітей шкільного віку формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних.

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування. Користуються нею також науково-дослідні інститути, навчальні заклади, підприємства, установи та громадяни.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні у 2017 році значення показника звітного навантаження на респондентів порівняно з 2016 роком збільшилося за формою № 77-РВК (один раз на рік) на 1,9% за рахунок збільшення кількості респондентів.

За результатами анкетного опитування, для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 77-РВК (один раз на рік) становлять 11 год. 26 хв. Більшості з числа опитаних респондентів (66%) було нескладно зрозуміти зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 77-РВК (один раз на рік) становить 82 (при середньому значенні показника за формами державних статистичних спостережень – 88).

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС. Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами в практиці проведення спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

– первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення державного статистичного спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

– статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачу у зведеному знеособленому вигляді;

– в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не поширюється.

У ході проведення ДСС забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених статистичних формулярів.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення ДСС передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно методів його проведення, збору даних, формування, опрацювання інформації, документів щодо її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату та веб-сайтах його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку спостереження є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, а також покращення ефективності витрат і зменшення навантаження на респондентів, що здійснюється шляхом установа постійного зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації, респондентами спостереження.

Також вивчається можливість переведення цього спостереження до складу адміністративної звітності Міністерства освіти і науки України.